

Kunstzinnige oriëntatie - peuters (pré-fase)

Deze aanbodsdoelen vormen de basis voor een aanbod waarbij peuters geprikkeld worden om (samen) op onderzoek uit te gaan en te experimenteren met materialen, vormen, klanken, muziek, lichaam en stem. Hierdoor ervaren peuters verwondering, plezier, durf, zelfvertrouwen en verbinding met elkaar. Peuters ervaren dat kunst het dagelijks leven (binnen of buiten de bekende omgeving) op een speciale manier verbeeldt.

Muziek

aanbodsdoelen

- bewust horen van- en luisteren naar stilte en naar (door musicus of pm-er zelfgemaakte) geluiden, klanken en muziek in de dagelijkse ruimte
- experimenteren met verschillende klankbronnen (pannen, bestek, (digitale) muziekinstrumenten) en zo ervaring opdoen met klankeigenschappen als hoog/laag, hard/zacht, snel/langzaam
- ervaren van het plezier van verbondenheid door muziek maken en zingen
- (mee)zingen van een breed scala aan traditionele en minder bekende liedjes in verschillende talen, vanuit verschillende culturen
- aanpassen aan de groep met betrekking tot energie, tempo en volume bij het samen zingen of muziek maken
- vertellen over wat het kind ervaart en voelt bij (het maken van) geluiden en muziek en vertellen over/luisteren naar voorkeuren (van anderen)
- gelijk beginnen en eindigen bij het samen musiceren aan de hand van een gebaar
- kennis van de namen en speelwijze van aanwezige (digitale) muziekinstrumenten

voorbeeldactiviteiten

- Kijk en luister naar hoe kinderen reageren op geluiden, klanken en muziek door hun beweging, lichaamshouding en stem (bijv. meezingen of erover vertellen). Bevestig dit positief door non-verbale acties (meedeinen op het ritme van het kind en mimiek) probeer geen waardeoordeel te geven als mooi/goed/netjes, maar ga in op wat het kind **doet**: wat hoor ik veel verschillende geluiden/laat nog eens horen hoe je dat doet?
- Laat zien dat je elke spontane muzikale uiting waardeert (bijv. in zichzelf zingen, ritmisch tikken met blokken, meebewegen op klinkende muziek) en bevestig dit door te glimlachen, knikken, meedeinen, meedoen/meespelen (imiteren van actie van het kind en het uitbreiden met iets nieuws) en uitnodigen tot eigen nieuwe initiatieven.
- Bied een luisterhoek aan met een cd-speler met koptelefoon(s) en cd's met diverse muziekstijlen waardoor kinderen kennis maken met muziek die zij niet automatisch horen zoals schlager, gamala, maghreb, grunge, heavy metal.
- Bied een muziek-maakhoek aan waarin kinderen alleen of in klein groepje vrij mogen experimenteren met muziekinstrumenten en klankbronnen analogo of digitaal (zoals muziektetegels)
- Laat de kinderen elkaar om de beurt muzikaal nadoen op het gebied van hard/zacht, hoog/laag, langzaam/snel
- Demonstreer een muzikaal imitatiespel met een collega als voorbeeld en nodig kinderen uit om mee te doen.

Beeldende vorming

aanbodsdoelen

- bewust zien van- kijken naar (door kunstenaar of pm-er gemaakte) kunstzinnige afbeeldingen en objecten, in de dagelijkse ruimte
- experimenteren met verschillende materialen zoals papier, karton, klei, piepschuim, textiel, verf, zand en water, kosteloos materiaal om zo ervaring op te doen met vormen en texturen zoals hoekig, zacht, stevig, korrelig, glad
- experimenteren met verbindingsmaterialen als elastiek, touw, plakband, houtjes, knijpers en zo ervaring op doen in maken en verbinden
- ervaren van het plezier bij het (samen) maken vanuit fantasie en eigen idee
- vertellen over wat het kind ervaart en voelt bij (het experimenteren met) artistieke uitingen en vertellen over/ luisteren naar voorkeuren (van anderen)
- kennismaken met kenmerken van (digitale) teken- en schildermaterialen zoals kleurpotloden, stiften, iPad, kwasten, bouwmaterialen als piepschuim en dozen, modelleermateriaal als klei, gips, zand, textiel
- kennis van namen en gebruik van aanwezige materialen en eenvoudige gereedschappen
- aanwijzen en noemen van basiskleuren

voorbeeldactiviteiten

- Kijk naar hoe kinderen reageren op kunst en eigen werk door geconcentreerd kijken, (bijv. wijzen, erover vertellen of vragen stellen). Bevestig dit positief door (non-)verbale acties als aandachtig meekijken of (mee)voelen met handen en wangen (bij objecten). Probeer geen waardeoordeel te geven als mooi/goed gezien of gedaan, maar ga in op wat het kind **vertelt** en verbeter het kind niet, maar stel vragen als: wat maak je/wat zie je? Waar zie je dat?, zonder zelf in te vullen wat er te zien is of wat je denkt dat er te zien is.
- Laat zien dat je eigen initiatief tot beeldend experimenteren waardeert (bijv. geconcentreerd (voelen/uitproberen, vervormen van (kosteloos) materiaal en verbindingsmaterialen en bevestig dit door te glimlachen en meedoen (zelfde vormen, lijnen tekenen, maken, kneden, knijpen en uitbreiden met eigen nieuwe initiatieven en experimenten).
- Bied een ontdekhoek aan met (digitale) (kunst)boeken/objecten met een vergrootglas waardoor kinderen kennis maken met afbeeldingen/objecten die zij niet automatisch zien (bijv. prentenboeken, stilleven, portretten, architectuur, servies, mozaïek, amine, graffiti).
- Richt een experimenthoek in waarin kinderen alleen of samen vrij mogen experimenteren met artistieke materialen en verbindingsmiddelen.
- Demonstreer het gebruik en het onderhoud van (eenvoudige) gereedschappen. Doe dit in de vorm van een spel.

Theater

aanbodsdoelen

- bewust kijken en luisteren naar (door acteur of pm-er zelfgemaakte) theater vanuit stem, beweging en mimiek in de dagelijkse ruimte
- improviseren met de speelelementen wie en wat en zo ervaring opdoen met het vertellen van verhalen door theater
- improviseren (doen alsof) met theatergegevens zoals poppen, maskers, voorwerpen, (digitale) geluid(en) om de verbeelding kracht bij te zetten
- ervaren van het plezier van het samen theater maken vanuit een fantasie(wereld)
- (mee)spelen met de fantasie vanuit een verhaal of vanuit een geleide fantasie
- bewust (een korte tijd) een rol innemen door stem, mimiek, houding
- ervaren dat er bij theater onwaarschijnlijke zaken gebeuren en dat dat mag en kan
- vertellen over wat het kind ervaart en voelt bij (het experimenteren met) theater en vertellen over/luisteren naar voorkeuren (van anderen)

voorbeeldactiviteiten

- Kijk naar hoe kinderen reageren op theater door geconcentreerd kijken (bijv. wijzen, meebewegen, meepraten of vragen stellen). Bevestig de aandacht positief door non-verbale acties zoals mimiek, aandachtig meekijken of (mee)bewegen met de bewegingen van het kind.
- Laat zien dat je eigen theaterspel van het kind waardeert (bijv. stemmetjes gebruiken, rol aannemen, verkleed binnenkomen) door aandachtig te luisteren en kijken, instemmende/ verbaasde/ verraste mimiek, hetzelfde personage te spelen (meegaan in het theater en iets toevoegen aan het personage) of dezelfde intonatie in je stem. Nodig uit om iets toe te voegen aan het eigen verhaal/personage (en **wat** gaat 'de beer' nu doen?) Probeer geen waardeoordeel te geven als goed gedaan, maar ga in op wat het kind **vertelt en doet** (Hoe kan de beer nog meer door de sneeuw bewegen? Is hij verdrietig? Hoe zie je dat?)
- Bied een kijkhoek aan met iPad en koptelefoons met verschillende (korte) theateracts of bijzondere animaties die zij niet vanzelf zien (bijv. digitaal aanbod vanuit instellingen of Knofje, Dropje, Manga).
- Bied een themahoek aan met twee of drie attributen vanuit het thema. (bijv. herfst: mutsen, boomstronk, muis, parapluutje) waarin kinderen alleen of samen vrij mogen improviseren.
- Samen theater maken door geleide fantasie met spelgegevens *wie* en *wat*.

Dans

aanbodsdoelen

- bewust kijken en luisteren naar (door danser of pm-er gemaakte) dans vanuit bewegingen in de dagelijkse ruimte
- experimenteren met danselement tijd (snel/langzaam, hoog/laag, beginnen-doorgaan-stoppen) en zo ervaring opdoen met bewegingen van lichaam
- experimenteren met danselement ruimte (op je eigen plek, door de ruimte, langs/naast/tegenover elkaar) en zo ervaring opdoen met bewegingen door en in de ruimte
- ervaren van het plezier van verbondenheid door het samen bewegen (op muziek)
- vertellen over wat het kind ervaart en voelt bij (het experimenteren met) dans en muziek en vertellen over/luisteren naar voorkeuren (van anderen)
- ervaren van kracht van het eigen lichaam: groot of heel kleine bewegingen met ledematen, vlianderen of zwaar over de grond bewegen
- aanpassen aan de energie van dansmaatje(s) bij het samen dansen

voorbeeldactiviteiten

- Kijk naar hoe kinderen reageren op dans door geconcentreerd kijken, (bijv. wijzen, meebewegen, meepraten of vragen stellen). Bevestig de aandacht positief door non-verbale acties zoals mimiek, aandachtig meekijken of (mee)bewegen met de bewegingen van het kind.
- Laat zien dat je de eigen spontane dansante uiting waardeert (bijv. deinen, tappen, vliegen) en bevestig dit door te glimlachen, mimiek en meebewegen. Probeer geen waardeoordeel te geven als mooi/goed gezien of gedaan, maar ga in op wat het kind **vertelt en doet**.
- Bied een kijkhoek aan met iPad en koptelefoons met verschillende (korte) dansacts die zij niet automatisch zien (bijv. Dansgezelschap De Stille, derwisjen, luchtacrobatiek, ballet, halay, tapdans). Bekijk deze fragmenten op een eerder moment al samen met de groep.
- Bied in de speelzaal sjaltjes, doeken, hoepels aan waarmee kinderen alleen of in klein groepje vrij mogen experimenteren op muziek (het sjaltje volgt het kind, in de lucht gooien en opvangen, om je heen draaien, van hoog naar laag, springen van hoepel naar hoepel, klein maken binnen de hoepel).
- Samen dansen door elkaar om de beurt na te doen door rollen, duiken, huppelen, kruipen, springen, sluipen
- Demonstreer bewegingen (met attributen) en nodig kinderen uit om de beweging uit te breiden in tijd en kracht.

Cultureel erfgoed

aanbodsdoelen

- bewust kijken en luisteren naar cultureel erfgoed vanuit (de verschillende culturen van de kinderen in de groep naar) tradities, gebruiken, feesten, historische gebouwen, arbeid en ambacht
- ervaren van plezier en verwondering door het ontdekken van (im)materieel erfgoed (vanuit verschillende culturen)
- vertellen over wat het kind ervaart en voelt bij cultureel erfgoed en vertellen over/luisteren naar voorkeuren (van anderen)
- ervaren van verwondering over erfgoed uit de eigen omgeving

voorbeeldactiviteiten

- Kijk naar hoe kinderen reageren op (immaterieel) erfgoed (vanuit verschillende culturen zoals rituelen rond voedsel en kleding, feestdagen, doorgeven van gebruiken) door geconcentreerd kijken, (bijv. wijzen, erover vertellen of vragen stellen). Bevestig dit positief door (non-) verbale acties als aandachtig meekijken, vragen terug stellen zonder zelf in te vullen wat er te zien is. Probeer geen waardeoordeel te geven als mooi/goed gezien of gedaan, maar ga in op wat het kind **vertelt**.
- Bied een ontdekhoek aan met historische voorwerpen zoals historische kledingstukken of gebruiksvoorwerpen uit verschillende culturen, (foto's van) historisch straatbeeld (lantarens, deuren, huisnummerborden, gevels), historische feesten, voertuigen, schoolportretten. Leg een oud en nieuw voorwerp naast elkaar.
- Bezoek of bekijk in de eigen omgeving een kerk, moskee, watertoren, badhuis, boerderij, fabriek of winkelpand. Stel vragen over wat kinderen zien en wat zij denken dat er gebeurt in de gebouwen. Besteed aandacht aan goed kijken en praten over wat je ziet en denkt te zien. Vraag aan meer kinderen wat zij zien en denken en waarom en benoem de verschillen.
- Neem deel aan een (regionaal en/of religieus) feest of ritueel (vanuit de culturen uit de groep) en praat met de kinderen over wat zij denken dat er wordt gevierd of herdacht. Benader ouders voor meer (achtergrond)informatie.